

NORDISKE STUDIER I LEKSIKOGRAFI

Titel:	Kvensk ordbok på nett – hvem har nytte av den?	
Forfatter:	Mervi Haavisto, Kaisa Maliniemi, Leena Niiranen, Pirjo Paavalniemi, Tove Reibo & Trond Trosterud	
Kilde:	Nordiske Studier i Leksikografi 12, 2013, s. 176-192 Rapport fra Konferanse om leksikografi i Norden, Oslo 13.-16. august 2013	
URL:	http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/nsil/issue/archive	

© Nordisk forening for leksikografi 2014

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Søgbarhed

Artiklerne i de ældre Nordiske studier i leksikografi (1-5) er skannet og OCR-behandlet. OCR står for 'optical character recognition' og kan ved tegngenkendelse konvertere et billede til tekst. Dermed kan man søge i teksten. Imidlertid kan der opstå fejl i tegngenkendelsen, og når man søger på fx navne, skal man være forberedt på at søgningen ikke er 100 % pålidelig.

Kvensk ordbok på nett – hvem har nytte av den?

Mervi Haavisto, Kaisa Maliniemi, Leena Niiranen, Pirjo Paavalniemi, Tove Reibo og Trond Trosterud

The article presents a co-operation project between the University of Tromsø, the Kven Institute and Halti Kvenkultursenter, with a goal to create a digital dictionary with a morphological analyser, which is an important tool for language revitalization. Even though the digital dictionary is not finished yet, it can already help language users to read and write Kven. We discuss how such a dictionary can be made efficient, and which groups of language users will benefit most from it. We will try to explain how this project contributes to Kven language planning.

1. Innledning

I denne artikkelen presenterer vi et samarbeidsprosjekt mellom UiT, Kainun institutti – Kvensk institutt og Halti kvenkultursenter. Vi lager digitale hjelpemidler for brukere av kvensk skriftspråk. Artikkelen gir først en kort oversikt over det kvenske språket og etableringen av skriftnormen i kvensk. Vi vil ha spesielt fokus på hvordan digitale verktøy i kvensk kan gjøres effektive, og hvilke brukergrupper som vil få den største nytten av utviklingen av slike verktøy.

Vi vil også drøfte hvordan arbeidet med digitale hjelpemidler forholder seg til korpusplanlegging og statusplanlegging (Kloss 1967; Vikør 1994). Begge disse anses for å være viktige i språkrevitalisering. Kort definert kan det bety at man snur et pågående språkskifte: et truet språk læres på nytt, det etableres lese- og skriveferdigheter i et slikt språk, og nye prestisjefulle bruksomener tas i bruk (Hiss 2012, se også Fishman 2001; Huss 1999).

Imidlertid er språkrevitalisering en komplisert prosess, der blant annet språkideologi spiller en rolle på grunn av at den påvirker hvordan man oppfatter hva begrepet ”språk” inkluderer (Gal 2006). Gal beskriver språkideologi som politiske, moralske og estetiske holdninger hos aktører (f.eks. stat, skole, media, eller forskjellige kulturinstitusjoner) som former språklige holdninger og praksis hos språkbrukere, og som samtidig former deres kulturelle forventninger til hvordan begrepet ”språk” oppfattes. Tidligere språkideologi som var knyttet til nasjonalstat og nasjonalspråk, verdsatte verken minoritetsspråk eller bruk av dem, og var derfor en av årsakene til at mange kvener skiftet til majoritetsspråket (Lane 2010). Revitalisering representerer en ny språkideologi, der man ønsker å øke bruken av truede minoritetsspråk. Tross at ideologien har endret seg, og språklige holdninger til minoritetsspråk er blitt mer positive enn tidligere, er det nødvendigvis ikke noen direkte sammenheng mellom positive holdninger og endret språklig atferd med økt bruk av minoritetsspråk (King 2000). Vi drøfter både muligheter og problemer knyttet til å få økt bruk av kvensk ved hjelp av digitale hjelpemidler.

2. Hva er kvensk språk?

Kvensk er et av minoritetsspråkene i Norge. Det fikk status som nasjonalt minoritetsspråk i 2005 gjennom ratifiseringen av Europarådets minoritetsspråkpakt. Kvensk er nært beslektet med nordfinske dialekter og med meänkieli i Tornedalen, og er i likhet med disse et agglutinerende, morfologirikt språk (Lane 2006). Kvensk kan deles i vestlige og østlige dialektvarianter som skiller seg fra hverandre spesielt når det gjelder en del morfologiske bøyningsformer (Lindgren 1993).

Forskjellene mellom østlige og vestlige dialekter reflekterer den kvenske bosetningen på tilsvarende områder i Nord-Norge. Den vestlige kvenske bosetningen er eldre enn den østlige, og kan dateres tilbake til 1600- og 1700-tallet. Disse bosetterne kom hovedsakelig fra Tornedalen, et geografisk område delt mellom Sverige og Finland. Mens denne bosetningen var en bondekolonisasjon som spredte seg nordover, var den østlige kvenske bosetningen primært et resultat av en arbeidsvandring. De sistnevnte kom fra hele Nord-Finland; i tillegg flyttet det folk også fra andre deler av Finland til Nord-Norge (Niemi 2010). Kvenene som allerede var bosatt i Norge, kunne også flytte videre østover; et eksempel på dette er kvenske gruvearbeidere i Kåfjord i Alta som flyttet til Øst-Finnmark, etter at gruvevirksomheten i Kåfjord tok slutt på slutten av 1800-tallet (Nielsen 1995).

Forskjellene mellom vestlige og østlige dialekter kan derfor forklares med forskjell mellom bosetninger i disse områdene ikke bare når det gjelder flyttetiden, men også stedet kvenene flyttet fra. I tillegg spiller språkkontakter som ble etablert i Norge, en rolle for hvordan kvenske talemål utviklet seg videre.

I Øst-Finnmark holdt bosetningene kontakt med hjemlandet lenge, mens på vestlige områder, spesielt i områder som ikke hadde grense mot Finland, ble slike kontakter tidlig brutt (Maliniemi 2010). Kvenene kom i kontakt med både norsk og samisk språk, og det er stor lokal variasjon i utviklingen av tospråklighet og eventuelt trespråklighet (Lindgren 2009).

© KAINUN INSTITUTTI - KVENSK INSTITUTT

Bilde 1: Kvenske dialekter. Dagens ordbok og analysator bygger på de vestlige dialektene.

I dag regnes det med at det finnes ca. 4000–8000 brukere av kvensk talespråk (Lane 2006). De fleste som bruker kvensk daglig, er eldre mennesker som snakker østlige dialekter. Likevel har vi begynt vårt arbeid med å lage en digital ordbok basert på den vestlige varianten fordi den er brukt mer i skrift enn de andre variantene. Ikke minst har Alf Nilsen-Børsskogs

forfatterskap økt den skriftlige bruken av Porsanger-varianten (Söderholm 2008). Vi planlegger å ta hensyn til den østlige dialektvarianten senere i vårt arbeid.

3. Korpusplanlegging – utvikling av kvensk skriftspråk

Etter at kvensk fikk status som nasjonalt minoritetsspråk i Norge, begynte arbeidet med å utvikle det til et skriftspråk. Språk som bare brukes muntlig, har problemer med å overleve i dagens samfunn der bruk av skriftspråk er viktig i mange funksjoner. Etablering av skriftspråk hører til korpusplanlegging av et språk, og sammen med statusplanlegging anses korpusplanlegging å være viktig for revitaliseringen av et språk (sml. Huss 1999).

Kvensk språkting ble etablert i 2008. Språktinget administreres av Kvensk institutt, som har ansvar for standardiseringen av kvensk. Språktinget har etablert tre ulike normer for skriftlig kvensk. En av disse er basert på dialekter i Porsanger og Nordreisa (vestvarianten), en på dialekter i Varanger (austvarianten), og en er basert på dialektene mellom disse områdene (jokivarsi/elvedal-varianten). Den sistnevnte varianten er den som f.eks. er i bruk i Alta og Tana, og den ligger nærmest tonedalsfinsk/meänkieli (Söderholm 2009).

Hvorfor har det kvenske språktinget ønsket å etablere flere parallelle skriftnormer for et språk som har få talere? Hadde det ikke vært enklere å satse bare på én skriftlig variant? Den

nyeste forskningen innen språkrevitalisering har imidlertid problematisert holdninger der fokuset ligger ukritisk på språk samtidig som man glemmer språkbrukere. Monica Heller & Alexandre Duchêne påstår at diskursen om truede språk er konsentrert om å se språk som «an organic, systematic whole which has a life of its own outside of social practice» (2007: 6). Nettopp her ligger en fare for essensialisering og språklig puritanisme der man konstituerer et standardisert språk tilpasset til en viss kultur eller/og en viss nasjon.

Hvis man glemmer språkbrukerne, kan standardiseringen bare øke avstanden mellom språkbrukerne og den normerte skriftlige varianten, og den kan til og med påvirke språklige holdninger til det negative. Om man derimot presenterer flere normer, er det lettere for språkbrukerne å akseptere en skriftlig norm for sitt talemål når de kan finne flest mulig trekk som ligner deres muntlige språk. Avvisning av en skriftnorm har også vært registrert i tilfeller der minoriteter har blitt servert en skriftnorm som brukes som nasjonalspråk i nabolandet (Wright 2007). Derfor er bruk av finsk som skriftnorm problematisk for mange kvener, selv om andre igjen mener at finsk kunne ha vært brukt som skriftnorm i Norge (Niiranen 2011).

Vårt arbeid med å lage digitale verktøy for kvensk baserer seg på arbeidet i Kvensk språkting og på Söderholms grammatikk (2012). En fornyet og større grammatikk skrevet av Söderholm vil komme ut i slutten av 2013. Denne grammatikken vil til en viss grad vise til språklig variasjon mellom de tre variantene som Kvensk språkråd har valgt. Selv om vi bruker hennes grammatiske analyse som utgangspunkt for den morfologiske analysen som brukes i analysatoren, må vi ofte finjustere reglene eller endre dem slik at de kan brukes i databasert språkanalyse. I tillegg vil arbeid med en digital ordbok i fremtiden også handle om terminologiutvikling for

kvensk. På denne måten bidrar vårt arbeid til kvensk korpus-planlegging.

4. Digitale verktøy for kvensk

Det fins en kvensk nettbasert ordbok (Aronsen 2010), men som de fleste ordbøker inneholder den bare grunnformen av ordene. I løpende tekst blir kvenske ord bøyd i 90 % av tilfellene, og for å finne grunnformen til et bøyd ord behøver man hjelp av et analyseprogram. Vi setter ordboka og analyseprogrammet sammen i grensesnittet Neahttadigisánit (Johnson et al. 2013).

Den kvenske morfologiske analysatoren inneholder foreløpig få ord, ca. 2800 substantiver og 1000 verb. I tillegg er pronomen lagt inn, og arbeidet fortsetter med å legge inn adjektiver. Vi arbeider også med å skaffe mer korpus for å utvide ordforrådet i analysatoren.

Bilde 2 viser hvordan analysatoren fungerer. Den morfologiske analysatoren er en såkalt endelig tilstandstransduser (finite state transducer, FST). Grammatikken blir modellert som et avgrenset (endelig) sett av symbolpar. En slik maskin kan f.eks. sammenligne og kjenne igjen to strenger med forskjellige symboler (Koskenniemi 2004). I praksis vil disse strengparene være par av lemma + grammatisk analyse og ordformer. Et eksempel kan være 'stupe+V+Pret : stupte'. Bilde 2 viser hvordan kvensk morfologi og fonologi danner hver sin transduser, som til sammen utgjør det grammatiske analyseprogrammet. (jf. Beesley & Karttunen 2003).

kala+N+Sg+Par	Grammatisk representasjon.
kala>^A	Stamme + suffiksgrense + ^A (fellesvokal for a/ä).
kala>^A	Output fra leksikalsk automat er input til den fonologiske.
kallaa	Vokalharmoni: ^A -> a etter a. Geminering: Dobbel l foran lang aa.

Bilde 2: Hvordan analysatoren fungerer

4.1. Morfologisk analysator som hjelpemiddel for å lese kvenske tekster

Ordbok i kvensk kan tas i bruk ved lesing av digitale tekster. Ved ordklikk kan man få fram ordets betydning (se bilde 3). En slik digital ordbok vil være lett tilgjengelig for brukere, og etter at ordboka blir utviklet til også å vise ordets bøyninger, vil den dekke et mye større antall ord i løpende tekst sammenlignet med en ordbok basert bare på grunnformer.

)

onflikthiin kaksi vuotta aikkaa. Sen **tähden** se joutui ottamha nyt progammit oon taas netissä. Paitsi **^RK**:n suomenkieline

ratkaisun
ti met uuðistimma
Met häy?ymä keks
isteele.
lee keskelä työpäiv
nän sannoo.

tähden

tähti (s.) — stjerne

tähden (Po) — på grunn av

Bilde 3: Løpende tekst med ordklikk og popup-vindu fra ordboka

I analysatoren ligger alle ordene fra ordboka, og i tillegg har vi lagt inn mange flere ord. Om man sammenligner to teksttyper (se tabell 1), dekker analysatoren mer av ordforrådet i en tradisjonell tekst enn i en moderne tekst. Ordforrådet i ordboka og analysatoren mangler altså fortsatt mange moderne ord. For at leseren kan forstå en tekst, må 95 % av ordene være forstått ifølge Nation & Waring (1997). Selv om dekningsgraden foreløpig ikke er så høy, er tekstens lesbarhet likevel vesentlig forhøyet med analysatoren sammenlignet med at man bare bruker en ordbok uten bøyingsformer, slik tabell 1 viser.

Tradisjonell tekst (eventyr)	680	80,6 %	64,4 %	25,7 %
Moderne tekst (Ruijan Kaiku)	5 633	70,0 %	52,9 %	33,4 %
Dekningsgrad for ulike tekstsjangre	Totalt	I analysator	I ordbok med analysator	I ordbok uten analysator

Tabell 1: Ordbokas dekningsgrad for to teksttyper

4.2. Hvordan kan en digital ordbok gjøres effektiv?

Analysatoren kan allerede hjelpe leseren til å forstå ord i løpende tekst, selv om den ikke er ferdig. Ordboka håndterer også dynamiske sammensetninger som ikke er lagt inn i den, og på denne måten økes antall ord som kan oversettes (se tabell 2). Forleddet i kvenske sammensetninger kan stå i nominativ eller genitiv, og analysatoren kan lese begge typer.

Analysatoren gjør det også mulig å behandle ortografisk variasjon: Den kvenske analysatoren aksepterer *d* for *ḏ* (saada/saada ‘å få’) og *æ/ø* for *ä/ö* (mæki/mäki ‘bakke’). Det er mulig å legge inn også f.eks. morfologisk variasjon. Som nevnt er variasjon noe som preger kvensk på grunn av at normeringen av skriftspråket ikke har eksistert tidligere.

Ortografisk variasjon	Dynamisk sammensetning	%
Nei	Nei	54,2 %
Ja	Nei	54,6 %
Ja	Ja	55,9 %

Tabell 2: Dekningsgrad med og uten ortografisk variasjon og dynamisk sammensetning. Forskjellene er små fordi teksten inneholder få dynamiske sammensetninger og lite ortografisk variasjon.

4.3. Framtidige muligheter for analysatoren

Analysatoren gjør det mulig å utvikle interaktive oppgaver for språklæring. Selv om noen oppgavetyper vil kreve en syntaktisk maskinbasert analyse av kvensk, er det med utgangspunkt i den nåværende analysatoren mulig å utvikle oppgaver om ordbøyninger, et av de krevende læringsmålene i et morfologirikt språk.

Morfologisk analysator gir også grunnlag for å lage et retteprogram i kvensk. De fleste majoritetsspråk har en slik ressurs, men mange mindre språk mangler et slikt program. For minoritetsspråklige er slike ressurser særlig viktig, fordi de ikke har lært skriftspråket på skolen.

I tillegg kan analysatoren brukes i fremtidig kvensk terminologiutvikling. Dette forutsetter at korpus av forskjellige teksttyper kan etableres. Det er et behov for å utvikle ny terminologi i kvensk for å dekke områder som har med det moderne samfunnet å gjøre (Söderholm 2007).

Kvensk språkforskning vil i tillegg kunne benytte et digitalisert korpus for kvensk. Digitaliseringen innebærer at store mengder data kan analyseres for å undersøke ulike fenomener i språket. For eksempel kunne man analysere kollokasjoner eller ord som ofte brukes sammen. Kollokasjoner skaper ofte problemer for de som ikke behersker språket som sitt morsmål (Jantunen 2009).

5. Statusplanlegging – utvidet bruk av kvensk

Ordboka er nyttig for språkbrukere som kan snakke kvensk, men ikke skrive det. Det er selvfølgelig problematisk at mange av disse er eldre personer som ikke er vant med å bruke datateknologi. Størst utbytte av en digital kvensk ordbok har derfor de som vil lære seg kvensk og ta språket i bruk, og som mangler både ordforråd og kunnskap om ordbøyning. Ordboka vil gi dem verdifull hjelp til å kunne forstå kvensk og ikke minst til å kunne produsere egne tekster. Fordi ordboka kan forventes å utvide bruken av kvensk i samfunnet, bidrar den til statusplanleggingen for kvensk.

Selv om utvidet bruk av kvensk i samfunnet er målet for vårt arbeid, kan vi ikke være sikre på om alle grupper av språk-

brukere ønsker å ta elektroniske hjelpemidler, slik som ordboka, i bruk. Elever i grunnskolen og i den videregående skolen kan velge kvensk som andrespråk i Troms og Finnmark, men det er ikke sikkert at disse hjelpemidlene inspirerer ungdommer til å lære mer kvensk. Selv om mange ungdommer er opptatt av moderne elektroniske kaneler, som internett, møter de der norsk og engelsk. Samtidig påvirker moderne teknologi deres språk, språkbruk og språklige holdninger, og ungdommer er gjennom denne teknologien utsatt for en språkideologi som presenterer hvilke språk det er viktig å beherske i en globalisert verden. I en slik situasjon kan forfedres språk, som ikke lenger er deres morsmål, virke gammeldags og umoderne. Liknende problemer finner man også hos andre etniske minoriteter der ungdommer ønsker å være urbane og moderne, og derfor heller velger å lære et av verdensspråkene i skolen i stedet for forfedrenes eller til og med foreldres språk (Gal 2006).

Dette prosjektet ønsker å være en del av revitaliseringsprosjektet som presenterer en motbevegelse mot andre språkideologier. Til tross for at prosjektet kan møte problemer i strid mellom forskjellige språkideologier, er det viktig å satse på språkteknologiprojekter samtidig som man må aktivt kjempe mot negative eller fordomsfulle holdninger mot minoritetsspråk. Språkteknologi kan hjelpe det kvenske språket til å bli oppfattet til å høre til den moderne verden og kan derfor løfte dets status i samfunnet.

6. Konklusjon

En digital ordbok for et minoritetsspråk er et verktøy som kan brukes på sentrale områder av språkrevitaliseringa. Den er et verktøy som kan hjelpe minoritetsmedlemmer å etablere lese- og skriveferdigheter. Bruk av teknologi betyr i tillegg at nye og prestisjefulle domener tas i bruk. Vi har argumentert for at en digital ordbok er en del av både korpusplanleggingen og statusplanleggingen for kvensk. En grammatisk analysator, selv med dårlig dekningsgrad, bidrar til en fungerende elektronisk resepsjonsordbok. For morfologirike språk kan intelligente ordbøker som denne derfor spille en sentral rolle i språkrevitaliseringa.

Dette prosjektet har også som mål å være et holdnings- og skapende uttrykk i forsvar for et minoritetsspråk i et samfunn der det eksisterer strid mellom forskjellige språkholdninger og -ideologier. Vi ønsker å få kvensk til å bli sett som et interessant og levende språk som har framtid.

Litteratur

Ordbøker

Aronsen, Terje (2010): *Kvensk-norsk-kvensk elektronisk ordbok*. Redigert av Verena Schall og Trond Trosterud. Universitetet i Tromsø.

Annen litteratur

- Fishman, Joshua A. (2001): *Can threatened languages be saved? Reversing language shift revisited. A 21st century perspective*. Clevedon [England]: Multilingual Matters.
- Gal, Susan (2006): Contradiction of standard language in Europe: Implications for the study of practices and publics. I: *Social Antropology 14. Vol. 2*, 163–181.
- Heller, Alexandre & Monica Duchêne (2007): Discourses of endangerment: Sociolinguistics, globalization and social order. I: A. Heller & M. Duchêne (red.): *Discourses og endargement: Ideology and interest in the defence of languages*. London: Continuum.
- Hiss, Florian (2012): *Encountering Complexity. Hybrid Discourse and Individual Management of Multilingualism and Social Meaning*. [Tromsø]: University of Tromsø, Faculty of Humanities, Social Sciences and Education, Department of Language and Linguistics.
- Huss, Leena (1999): *Reversing Language Shift in the far North: Linguistic revitalization in Northern Scandinavia and Finland*. Uppsala: Almqvist & Wiksell.
- Jantunen, Jarmo Harri (2009): Minulla on aivan paljon rahaa - fraseologiset yksiköt suomen kielen opetuksessa. I: *Virittäjä 3/2009*, 356–381.
- Johnson, Ryan, Lene Antonsen & Trond Trosterud (2013): Using finite state transducers for making efficient reading comprehension dictionaries. I: *Proceedings of the 19th Nordic Conference of Computational Linguistics (NODALIDA 2013), May 22–24, 2013, Oslo University, Norway*, 59–71.
- King, Kendall A. (2000): Language Ideologies and Heritage Language Education. I: *International Journal of Bilingual*

- Education and Bilingualism, Vol.3, No.3, 167–184.*
- Kloss, Heinz (1967). Abstand languages and Ausbau languages. I: *Anthropological Linguistics 9 (7)*, 29–41.
- Koskenniemi, Kimmo (2004): *Käsittehakemisto*. FST
<<http://www.ling.helsinki.fi/kit/2004s/terms-en.shtml>>
- Lane, Pia (2006): *A Tale of Towns: A Comparative Study of Language and Culture contact*. [Oslo]: Faculty of Humanities, University of Oslo.
- Lane, Pia (2010): “We did what we thought was best for our children”: a nexus analysis of Language. I: *International Journal of Language, Vol. 2010, Issue 202*, 63–78.
- Lindgren, Anna-Riitta (1993): *Miten muodot muuttuvat: ruijan murteiden verbintaivutus Raisin, Pyssyjoen ja Annijoen kveenyhteisöissä*. [Tromsø]: Universitetet i Tromsø.
- Lindgren, Anna-Riitta (2009): Kvensk i Norge. I: T. Bull & A.-R. Lindgren (red.): *De mange språk i Norge. Fler-språklighet på norsk*. Oslo: Novus forlag, 107–124.
- Maliniemi, Kaisa (2010): *Hva arkivene skjulte: en undersøkelse av kvensk og samisk i offentlige arkiver i Kistrand (Porsanger) og Nordreisa 1865-1948*. Oslo. ABM-media.
- Nation, Paul & Robert Waring (1997): Vocabulary size, text coverage and word lists. I: N. Schmitt og M. McCarthy (red.): *Vocabulary: Description, Acquisition and Pedagogy*. Cambridge Language Teaching Library. Cambridge: Cambridge University Press, 6–19.
- Nielsen, Jens Petter (1990): *Det arktiske Italia. Atlas historie, bind 2*. Alta: Alta kommune.
- Niemi, Einar (2010): Kvenene – Nord-Norges finner. En historisk oversikt. I: A. Bonnevie Lund & B. Bolme Moen (red.): *Nasjonale minoriteter i det flerkulturelle Norge*. Trondheim: Tapir akademisk forlag, 33–52.
- Niiranen, Leena (2011): Finsk som andrespråk i norsk skole –

- fagets historie og dagens utfordringer. I: *NOA norsk som andrespråk, årgang 27, 1/2011*, 59–85.
- Söderhom, Eira (2007): Planlegging av kvensk språk - utvikling av ordforråd. I: A.R. Lindgren, E. Niemi, M.A. Hauan, L. Niiranen & T. Thuen (red.): *Kvener og skogfinner i fortid og nåtid. Rapport fra seminaret "Kvener og skogfinner i fortid og nåtid - identitetsforvaltning og straegier"*, Vadsø oktober 2005. Tromsø: [Institutt for historie, Universitetet i Tromsø]. 43–50.
- Söderholm, Eira (2008): Som perler i et kjede. Språksplittelse på Nordkalotten og eget skriftspråk for kvener. I: E. Niemi & M. A. Hauan (red.): *Kvenene – i går og i dag*. Tromsø: Tromsø Museum – Universitetsmuseet. 20–26.
- Söderholm, Eira (2009): *Kielitingan ensi kokkouksessa vuona 2008 ehdotetuitten kielivariantiitten muutamii trekki, mitä ei ole suomen kirjakielessä*. Upublisert notat.
- Söderholm, Eira (2012): *En liten kvensk grammatikk. Vesta – Porsanger – Nordreisa -varianten*. Ms, UiT.
- Vikør, Lars (1994): *Språkplanlegging. Prinsipp og praksis*. Oslo: Novus forlag.
- Wright, Sue (2007): The right to speak one's own language: Reflections on theory and practice. I: *Language Policy vol. 6 No. 2*, 203–224.

Mervi Haavisto
informasjons- og kulturmedarbeider
Kvensk institutt
Kventunet
N-9716 Børselv
mervi.haavisto@kvenskinstitutt.no

HAAVISTO, MALINIEMI, NIIRANEN, PAAVALNIEMI, REIBO OG TROSTERUD

Kaisa Maliniemi
prosjektleder, dr. art.
Kvensk institutt
Kventunet
N-9716 Børselv
kaisa.maliniemi@kvenskinstitutt.no

Leena Niiranen
professor
Universitetet i Tromsø
Hansine Hansens veg 18,
N- 9019 Tromsø
Leena.Niiranen@uit.no

Pirjo Paavaliemi
språk- og kulturmedarbeider
Kvensk institutt
Kventunet
N-9716 Børselv
pirjo.paavaliemi@kvenskinstitutt.no

Tove Reibo
språkmedarbeider
Halti kvenkultursenter IKS
Hovedveien 2
N-9151 Storslett
tovereibo@gmail.com

Trond Trosterud
professor
Universitetet i Tromsø
Hansine Hansens veg 18,
N- 9019 Tromsø
Trond.Trosterud@uit.no